

שים לב: כתוב את תשובותיך בקיצור. לפעמים תוכל לכתוב משפט אחד או מילים אחדות, כדי לענות תשובה מלאה; אך לתשובה מלאה לא מספיק להעתיק פסוק או פירוש.

חלק ראשון – שאלות מקיפות

פרק ראשון (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות: על שלוש מהשאלות 1-4 ועל אחת מהשאלות 5-6. (לכל שאלה – 10 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 1-4.

1. עיין ב**בראשית**, פרק א', פסוקים כ"ט-ל'.
 - א. (1) לפי פסוקים אלה, מה היו המאכלים של האדם?
 - (2) אחרי איזה מאורע שינה ה' את מה שהרשה לאדם לאכול, ומה היה השינוי?
- ב. עיין ב**ישעיה**, פרק י"א, פסוקים ו'-ח'.

לפי פרשנים אחדים, ישעיהו קובע כי בזמן הגאולה יהיה מצב העולם דומה לזה שהיה בבריאת העולם.

במה המצב דומה מבחינת האוכל (=המאכלים) של בעלי-החיים? להוכחת דבריך, צטט מ**ישעיה** את הביטוי המתאים.
2. בכמה מקומות בספר **בראשית** התורה מספרת על מכירת יוסף.
 - א. עיין בפרק ל"ז, פסוקים י"כ-ח'.

לפי המסופר בקטע זה, מהי הסיבה לרצון של האחים לפגוע ביוסף? בסס את דבריך על לשון הכתוב.
 - ב. (1) עיין ב**בראשית**, פרק מ"ה, פסוקים ד'-ט'.

כיצד יוסף מסביר לאחיו את הסיבה למה שקרה לו?
 - (2) האם האחים קיבלו את ההסבר של יוסף, לפי המסופר בפרק נ', פסוקים ט"ו-כ"א? הוכח את תשובתך.
3. בכמה מקומות בספר **ויקרא** התורה עוסקת במתנות עניים.
 - א. עיין ב**ויקרא**, פרק כ"ג, פסוקים ט"ו-כ"ב.
 - (1) הסבר את שתי המצוות בעניין מתנות עניים, הנזכרות בפסוק כ"ב.
 - (2) מה הקשר בין מצוות אלה ובין המועד שעליו מדובר בפרק כ"ג, בפסוקים ט"ו-כ"א?
 - ב. עיין ב**ויקרא**, פרק י"ט, פסוקים ט"ו-י".

הסבר את שתי המצוות הנוספות העוסקות במתנות עניים.

4. עיין בדברים, פרק א', פסוקים י"ב-י"ז.

א. (1) מה היו צריכות להיות התכונות של האנשים שְׁמֹשֶׁה רצה לִמְנוֹת לשופטים על ישראל?

(2) מה היה התפקיד של משה בתחום המשפט לאחר מינוי השופטים?

ב. עיין בדברים, פרק י"ז, פסוקים ח'-י"א.

(1) מה היה התפקיד של בית־הדין הנזכר בקטע זה?

(2) באיזה מקום ישב בית־הדין הזה?

ענה על אחת מהשאלות 5-6.

5. עיין במלכים א', פרק ח', פסוקים ל"ג-מ"ג.

א. עיין בפסוקים ל"ג-מ'.

(1) ציין שלושה מצבים הקשורים לכלל ישראל, שבהם שלמה מבקש שה' ישמע את תפילתם של ישראל.

(2) באיזה תנאי ה' יקבל את בקשת ישראל, לפי דברי שלמה בפסוק ל"ה?

ב. עיין בפסוקים מ"א-מ"ג.

(1) מה עשוי להביא את הנכרי להתפלל לה' בבית־המקדש?

(2) מה הם שני הנימוקים שבגללם שלמה מבקש מה' לקבל את תפילת הנכרי?

6. א. עיין בישעיה, פרק ב', פסוקים ב'-ו'.

מדוע הגויים רוצים לעלות להר ה', ומה תהיה ההשפעה של עלייתם לשם על העולם?

ב. עיין בפסוקים ה'-ו'.

אל מי מופנים הדברים בפסוקים אלה? במה המצב המתואר בפסוקים אלה מנוגד למצב המתואר בפסוקים ב'-ד'?

חלק שני – שאלות קצרות

פרק שני – תורה (30 נקודות)

ענה על חמש מהשאלות 7-13 (לכל שאלה – 6 נקודות).

7. עיין ב**בראשית**, פרק ט', פסוקים ח"כ"ז.
- א. עיין בפסוקים ח"י"ז.
"ואני [...] מִקִּים אֶת בְּרִיתִי אִתְּכֶם [...] " (פסוק ט').
לפי קטע זה, מהי הברית שה' מקים, ומהו האות שנתן ה' כסימן לקיום ברית זו?
ב. עיין בפסוקים כ"כ"ז.
"ויאמר ברוך ה' אֱלֹהֵי שָׁם [...] נִפְתָּ אֱלֹקִים לִפְתָּ [...] " (פסוקים כ"ו-כ"ז).
(1) מדוע בירך נח את שם ויפת?
(2) מהי הברכה שבירך נח את שם?
8. א. עיין ב**בראשית**, פרק י"ב, פסוקים א' ט'.
בפסוקים ז' ח' נזכר פעמיים שאברהם בנה מזבח.
מה הביא את אברהם לבנות את המזבח בכל אחד מהמקומות?
ב. עיין בפסוקים א' ד'.
(1) הסבר מה הן ההבטחות של ה' לאברהם בפסוק ג'.
(2) בעקבות מה הבטיח ה' לאברהם הבטחות אלה?
9. עיין ב**בראשית**, פרק ל"ב (תחילת פרשת "וישלח"), פסוקים ג' כ"א (במהדורות אחדות:
פסוקים ד' כ"ב).
א. עיין בפסוקים ג' י"ב (במהדורות אחדות: ד' י"ג).
מה היו ההכנות של יעקב לקראת הפגישה עם עֵשָׂו לאחר דברי המלאכים, ואיך
יעקב מסביר את ההכנות האלה?
ב. עיין בפסוקים י"ג כ"א (במהדורות אחדות: י"ד כ"ב).
צטט מהכתוב את דברי יעקב שבהם הוא מסביר מדוע הוא שולח מלאכים פעם
נוספת.

10. עיין בויקרא, פרק י"ט, פסוק י"ד.
- א. (1) הסבר את הציווי "ולפני עֵגֶר לא תִתֵּן מַכְשֵׁל".
- ב. (2) הסבר מדוע התורה מזכירה דווקא את קללת החירש.
- ב. מדוע התורה מוסיפה כאן "וַיִּרְאֶת מַאֲלָקִיד"??
11. עיין בדברים, פרק ה', פסוקים ז'-י'.
- א. מה הם שני הסוגים של האיסורים הנזכרים בפסוקים ח'-י'?
- ב. "פִּקֵּד עֲוֹן אָבוֹת עַל בְּנֵים" (פסוק ט'),
"וַעֲשֵׂה חֶסֶד לְאֶלְפִים" (פסוק י').
- באיזה תנאי מתקיימת כל אחת מן ההבטחות האלה?
12. עיין בדברים, פרק כ"ב, פסוקים ח'-י"א.
- א. עיין בפסוקים ט'-י"א.
- מה משותף לכל הציוויים הנזכרים בפסוקים אלה?
- ב. "כִּי תִבְנֶה בַּיִת חֹדֶשׁ וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגִגְדְּךָ" (פסוק ח').
- הסבר את ציווי התורה בפסוק זה. איך התורה מנמקת את הציווי הזה?
13. עיין בדברים, פרק ל', פסוקים ט"ו-כ'.
- בקטע זה נזכרות הבטחות טובות והבטחות רעות.
- א. ציין שתי הבטחות טובות ושתי הבטחות רעות הנזכרות בקטע.
- ב. באילו תנאים יתקיימו ההבטחות הטובות, ובאילו תנאים יתקיים ההבטחות הרעות?
בסס את דבריך על הכתוב.

פרק שלישי – נביאים וכתובים (30 נקודות)

ענה על חמש מהשאלות 14-20 (לכל שאלה – 6 נקודות).

14. עיין במלכים א, פרק י"א, פסוקים כ"ו-מ'.
 א. בפרק זה מסופר ששלמה שינה את יחסו לירבעם.
 במה בא לידי ביטוי היחס של שלמה לירבעם בתחילה, ובמה התבטא השינוי ביחסו זה?
 ב. (1) אַחֲזִיָּהּ הַשִּׁילוֹנִי אָמַר לִירְבֵּעַם שֶׁהִ' לֹא יִיקַח מִשְׁלָמָה אֶת כָּל הַמַּמְלָכָה.
 איך אחיה מנמק זאת?
 (2) מהו התנאי שעל ירבעם לקיים כדי שה' יבנה לו "בית נאמן"?
15. עיין במלכים א, פרק י"ב, פסוקים א'-ט"ו.
 א. מה הייתה העצה שנתנו הזקנים לרחבעם, ואיך הם מנמקים את העצה שלהם?
 ב. איך הכתוב מסביר את העובדה שרחבעם לא קיבל את העצה של הזקנים?
16. עיין במלכים ב, פרק י"ח, פסוקים י"ט-ל"ב.
 א. מה הייתה המטרה של רבשקה בנאומו? בסס את דבריך על הכתוב בפסוקים כ"ט-ל"ב.
 ב. בפסוקים כ"א-כ"ב רבשקה מזכיר שני דברים שעליהם היו ישראל יכולים לסמוך.
 (1) מה הם שני הדברים?
 (2) מדוע ישראל אינם יכולים לסמוך על דברים אלה, לדעתו של רבשקה?
17. עיין בישעיה, פרק א', פסוקים ב'-ח'.
 א. "יָדַע שׁוֹר קִנְהוּ וְנִחְמוֹר אֲבוֹס בְּעֶלְיוֹ
 יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עֲמִי לֹא הִתְבּוֹנֵן" (פסוק ג').
 הסבר על מה הנביא מוכיח את ישראל על-ידי ההשוואה הזאת.
 ב. בקטע זה הנביא מתאר עונשים שונים שיבואו על ישראל.
 כתוב במילים שלך שניים מעונשים אלה.

18. עיין **בישעיה**, פרק מ', פסוקים א'-ה'.

א. עיין בפסוקים א'-ב'.

(1) "נַחֲמוּ" [...] "דַּבְּרוּ" [...] – אל מי הנביא פונה במילים אלה?

(2) מהו התוכן של דברי הנחמה בפסוקים אלה?

ב. עיין בפסוקים ג'-ה'.

מהו הרעיון שהנביא רוצה לבטא בפסוק ד'?

19. עיין **בתהלים**, קי"ד.

א. מה היה היחס של ישראל כלפי ה' לפי הכתוב במזמור, ואיזה מאורע גרם ליחס זה?

ב. בפסוקים ה'-ח' מתנהל דו-שיח בדרך של שאלות ותשובות.

(1) ציין את הפסוקים שבהם מופיעות השאלות, ואת הפסוקים שבהם מופיעות

התשובות.

(2) הסבר את המשמעות של התשובות הניתנות במזמור.

20. עיין **בתהלים**, מזמור קכ"ו.

א. במזמור זה שני חלקים: פסוקים א'-ג' ופסוקים ד'-ו'.

מה הנושא של כל חלק?

הסבר איך הנושא השני מתקשר לנושא הראשון.

ב. "שׁוּבָה ה' אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאַפְיָקִים בְּנִגְב" (פסוק ד').

הסבר את המשל ואת הנמשל שבפסוק זה.

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך